

Monumentale woningen verduurzamen

Hoe doe je dat?

De Groene Grachten

MONUMENT

Even voorstellen

Benjo Zwarteveen

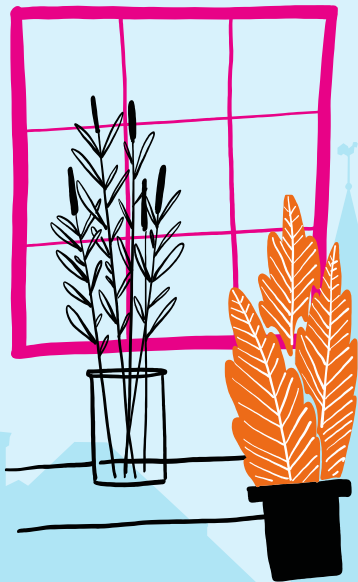
Adviseur Duurzaamheid

Teamexpertise: bouwhistorie

benjo.zwarteveen@degroenegrachten.nl

Programma

Presentatie

- Introductie
- Integraal verduurzamen
- Praktijkvoorbeelden
- Vragen

10:30-11:30

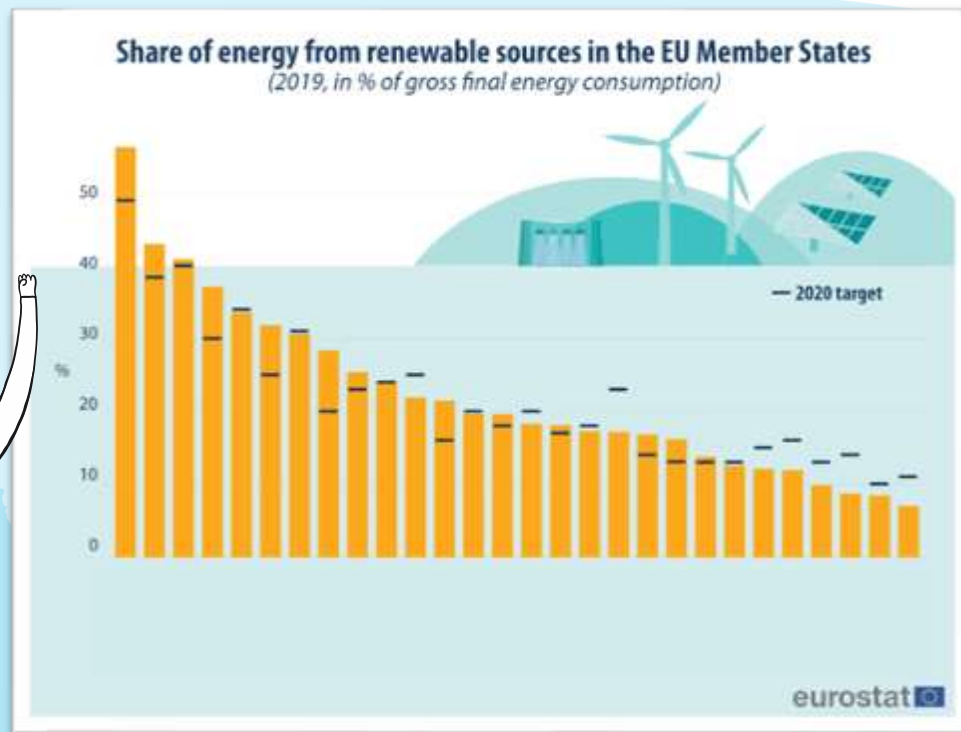
Introductie

De Groene Grachten

Wie gaat aan kop in Europa?

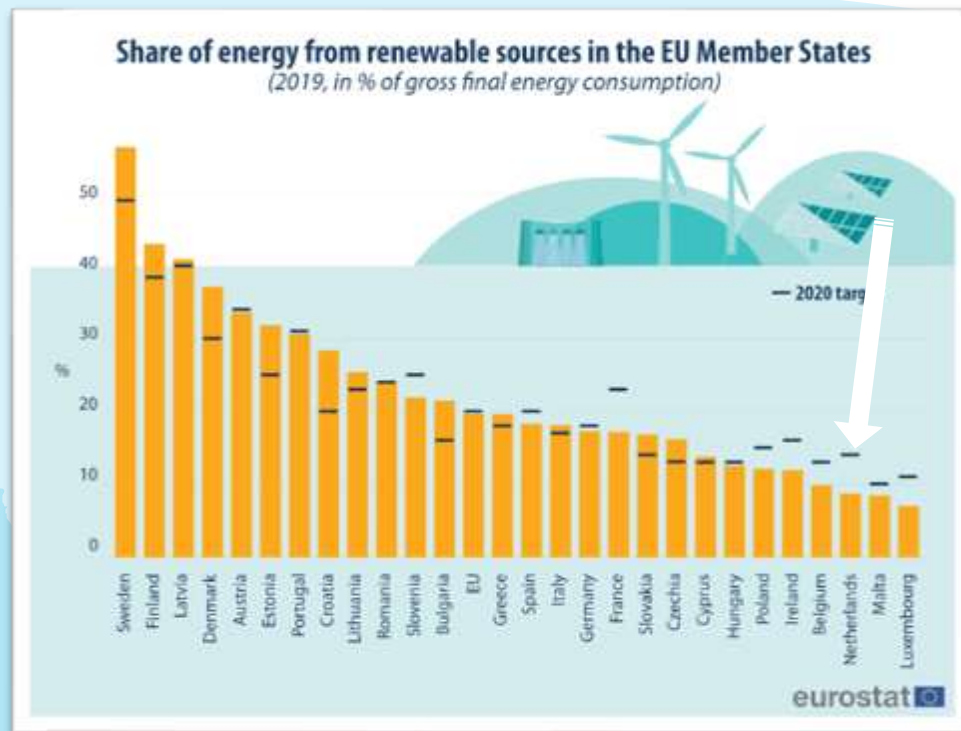
En waar staat Nederland...?

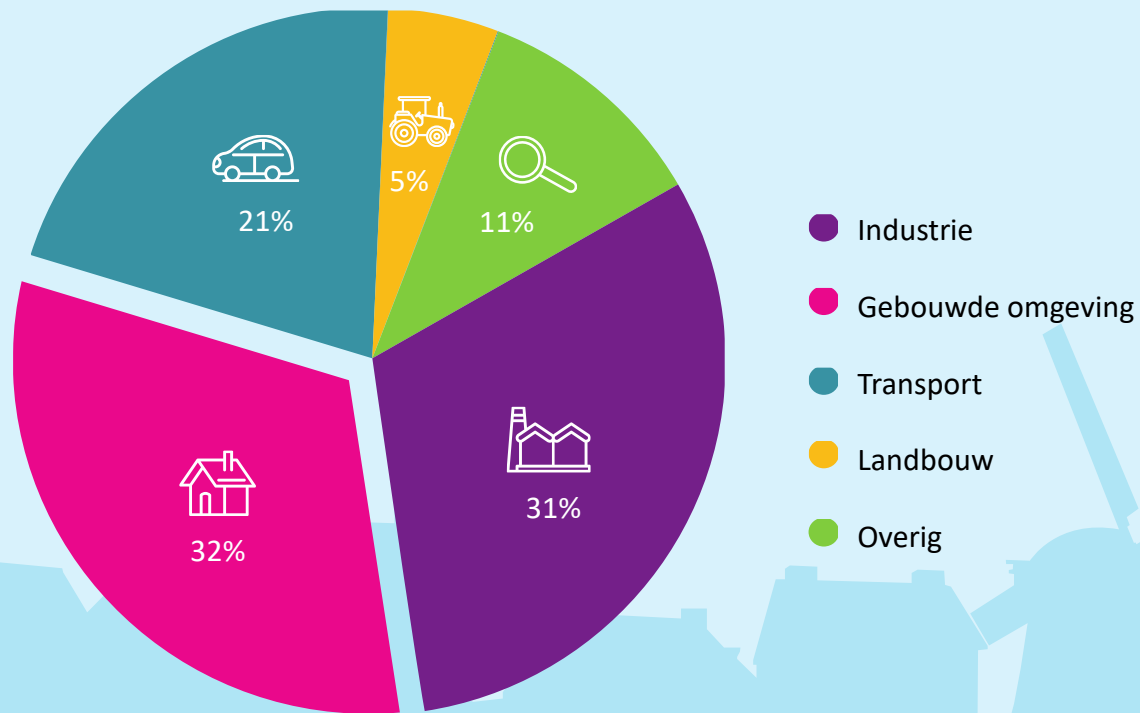
Wie gaat aan kop in Europa?

En waar staat Nederland...?

.... bijna onderaan

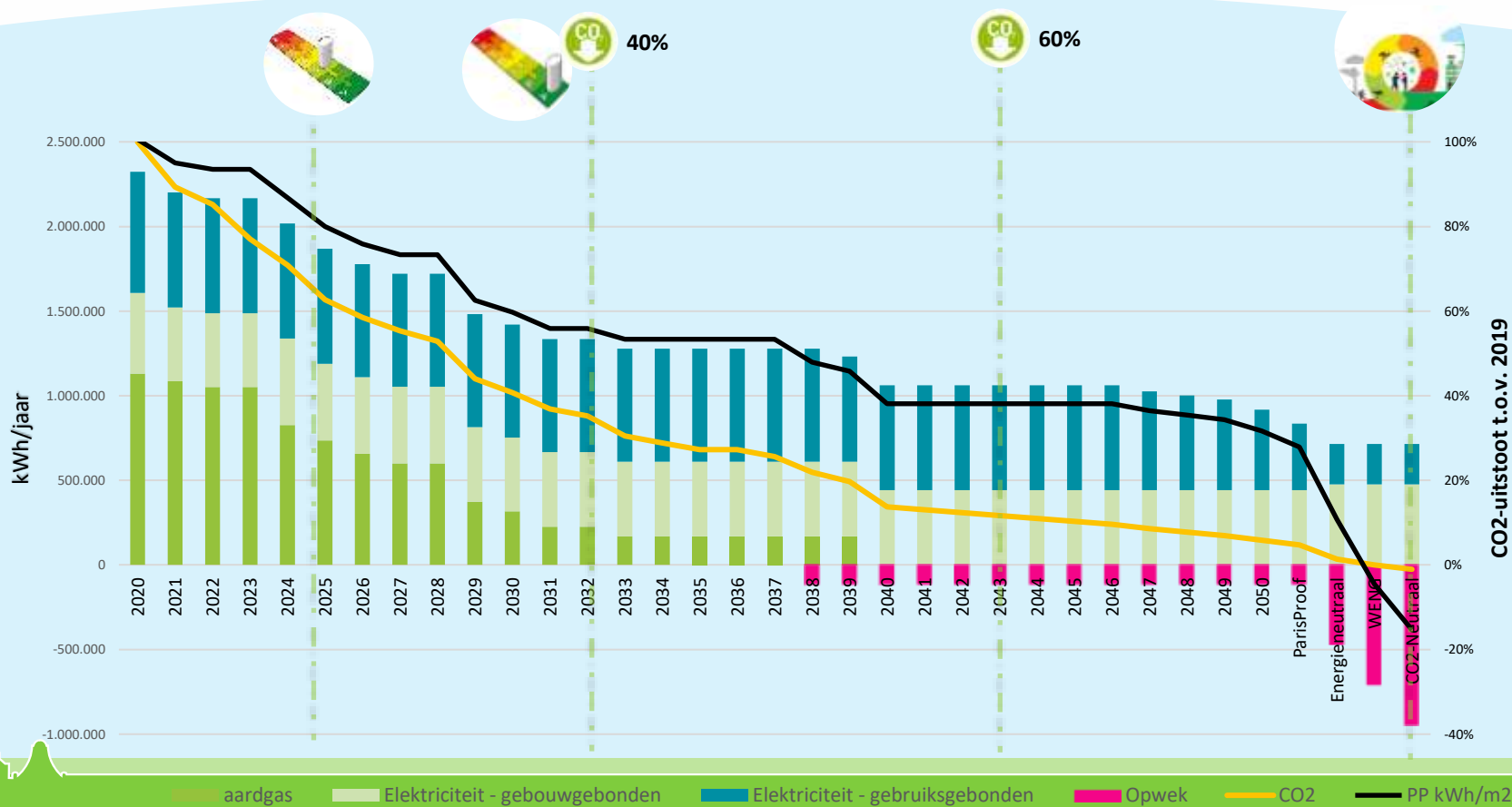

1/3 van CO₂-uitstoot in gebouwde omgeving

Bron: Urgenda

Routekaart Verduurzaming Monumenten

Bredere urgentie

**“We zijn allemaal
Astronaut van ruimteschip Aarde!”**

Wubbo Ockels
Astronaut & Oprichter De Groene Grachten
(1946-2014)

De Groene Grachten

De Groene Grachten

**“Als een eeuwenoud pand
duurzaam kan...
dan kan het overal!”**

Wubbo Ockels

Astronaut & Oprichter De Groene Grachten
(1946-2014)

Onze missie

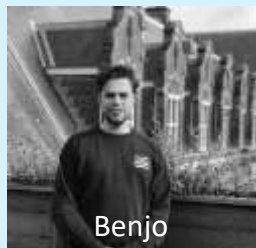
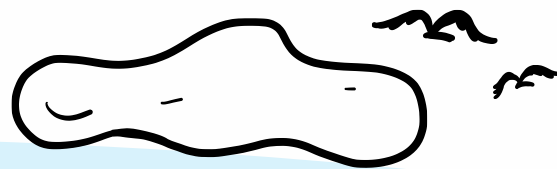

Historische gebouwen & gebieden verduurzamen

We maken impact met het verduurzamen van gebouwen en gebieden, door te beginnen met de moeilijkste panden: monumenten.

We adviseren over de kansen voor energiebesparing, opwekking en circulariteit in en rond erfgoed. We begeleiden projecten in de uitvoering en geven trainingen, workshops en lezingen. Ook ontwikkelen we kennisplatforms en coördineren we gebiedsgerichte aanpakken.

Ons team

Benjo

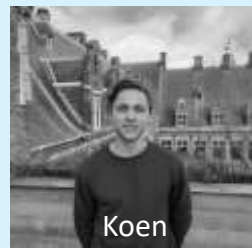
Marijn

Tessel

Kim

Koen

Koen

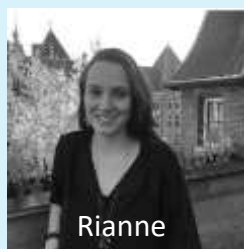
Boriss

José

Suze

Rianne

Jasper

Jan Willem

Inge

Jill

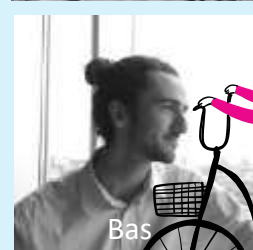
Wieke

Femke

Wim

Bas

Wat wij doen

Duurzaam advies

Energie besparen of duurzaam opwekken? Of wilt u aardgasvrij wonen of werken? Samen maken we een haalbaar, realistisch plan.

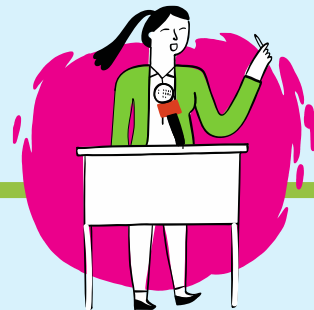
Uitvoerbegeleiding

Hoe kan verduurzaming ingepast worden in historische gebouwen zonder verlies van waarde? Wij ontzorgen, van vergunningen tot financiering en uitvoering.

Gebiedsaanpak

We zetten innovatieve samenwerkingen op, van duurzaam energiesysteem tot de buurt tot Green Light District.

Storytelling

Goed voorbeeld doet goed volgen. We vertellen verhalen, wisselen ervaringen uit en brengen kennis en mensen bij elkaar.

Duurzame projecten

De Zaanse Schans
Duurzaam onderhoud &
Gebiedsaanpak

Kerkenvisies
Energiescans, Advies op Maat en
paspoorten

Paleis Soestdijk
Duurzaam Masterplan

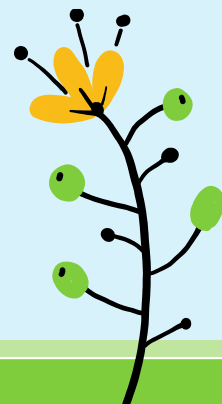
Woonhuizen
Energiescans, Advies op Maat,
uitvoerbegeleiding

Ontzorgingsprogramma's
Noord-Holland, Zuid-Holland en
Noord-Brabant

Koninklijk Instituut voor de Tropen
Verduurzaming & Gebiedsaanpak

De Groene Grachten werkt samen met...

Overheden

Woningeigenaren

Zakelijke
opdrachtgevers

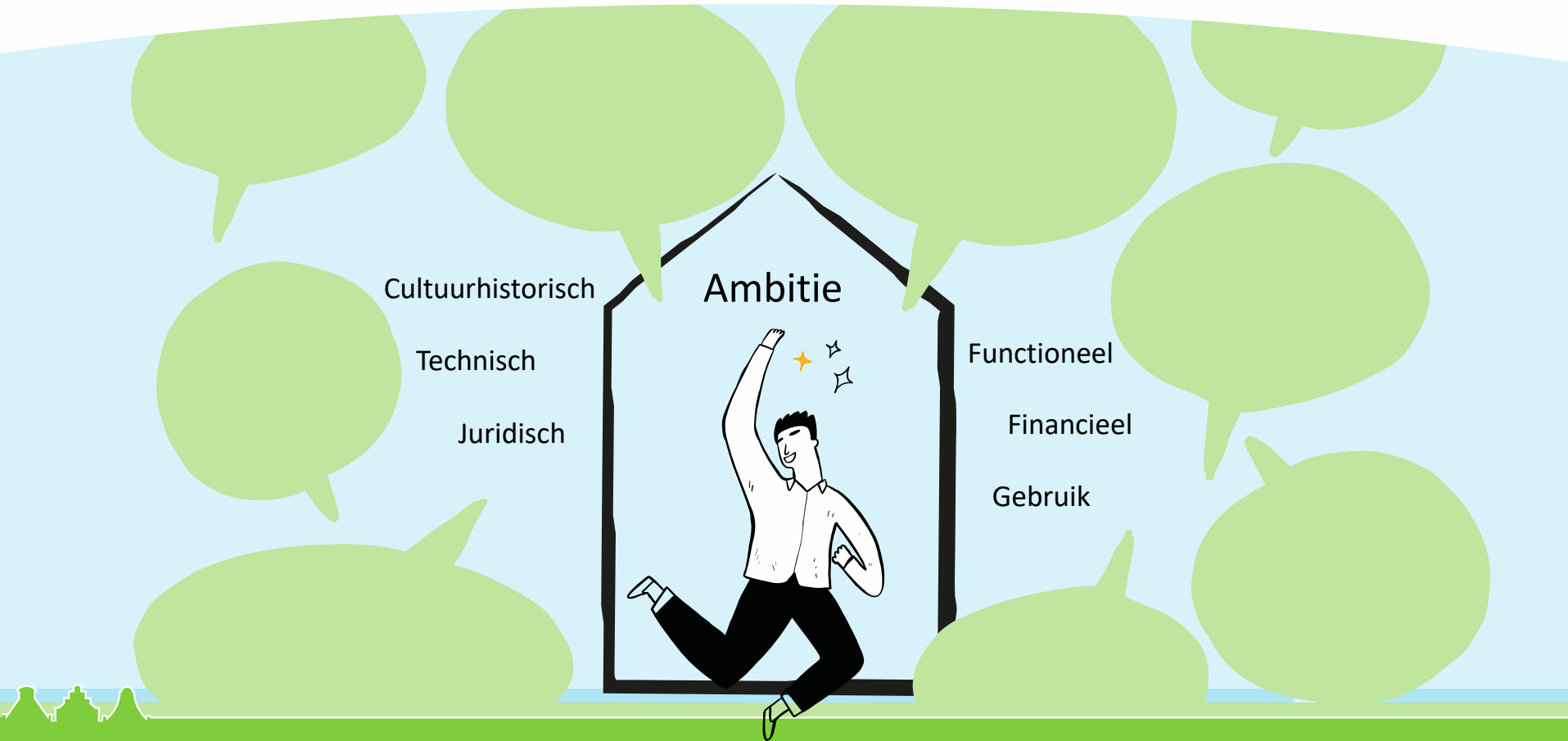
Uitvoerders

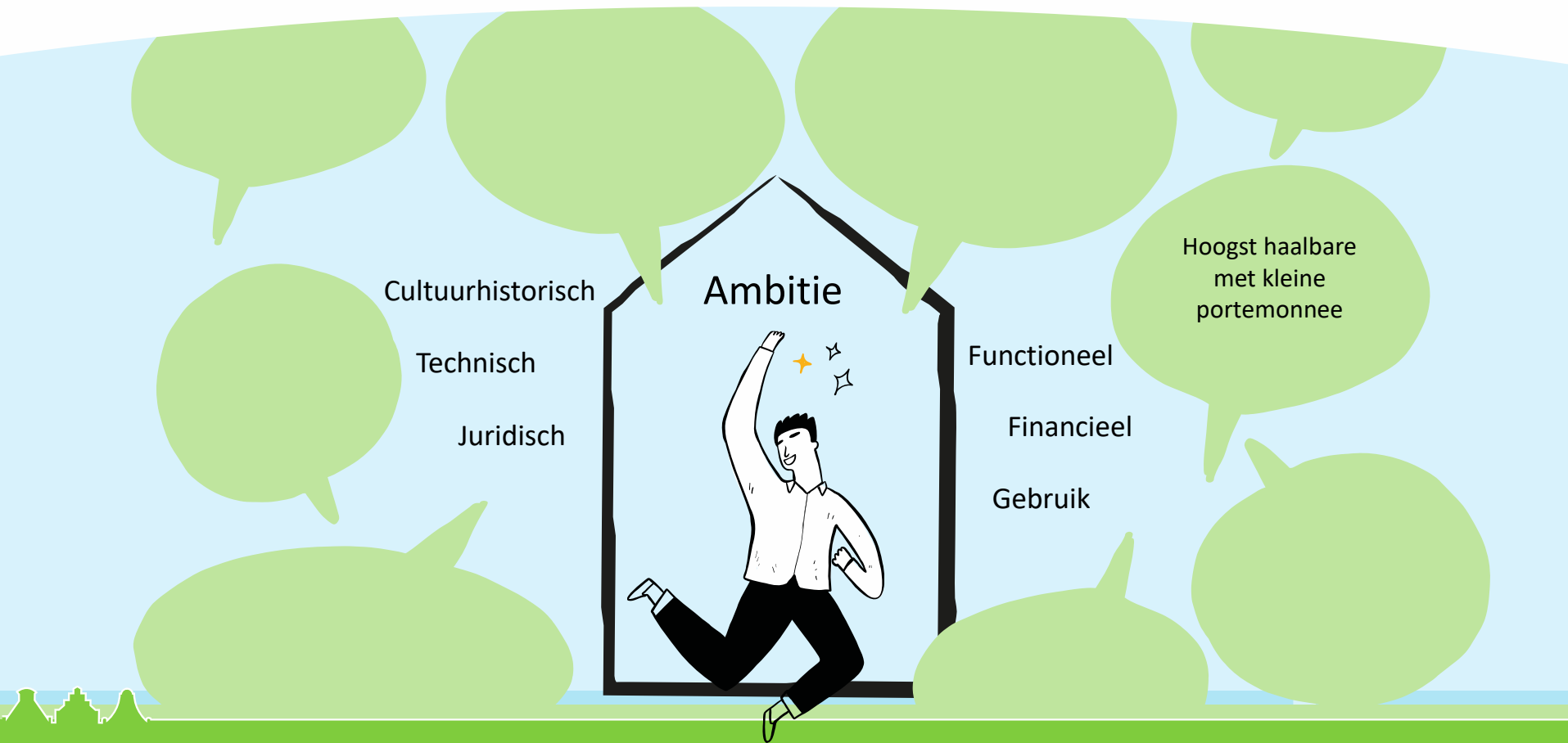
Integraal verduurzamen

De theorie van verduurzamen op de thema's
isolatie, ventilatie, verwarmen, elektriciteit,
water & groen

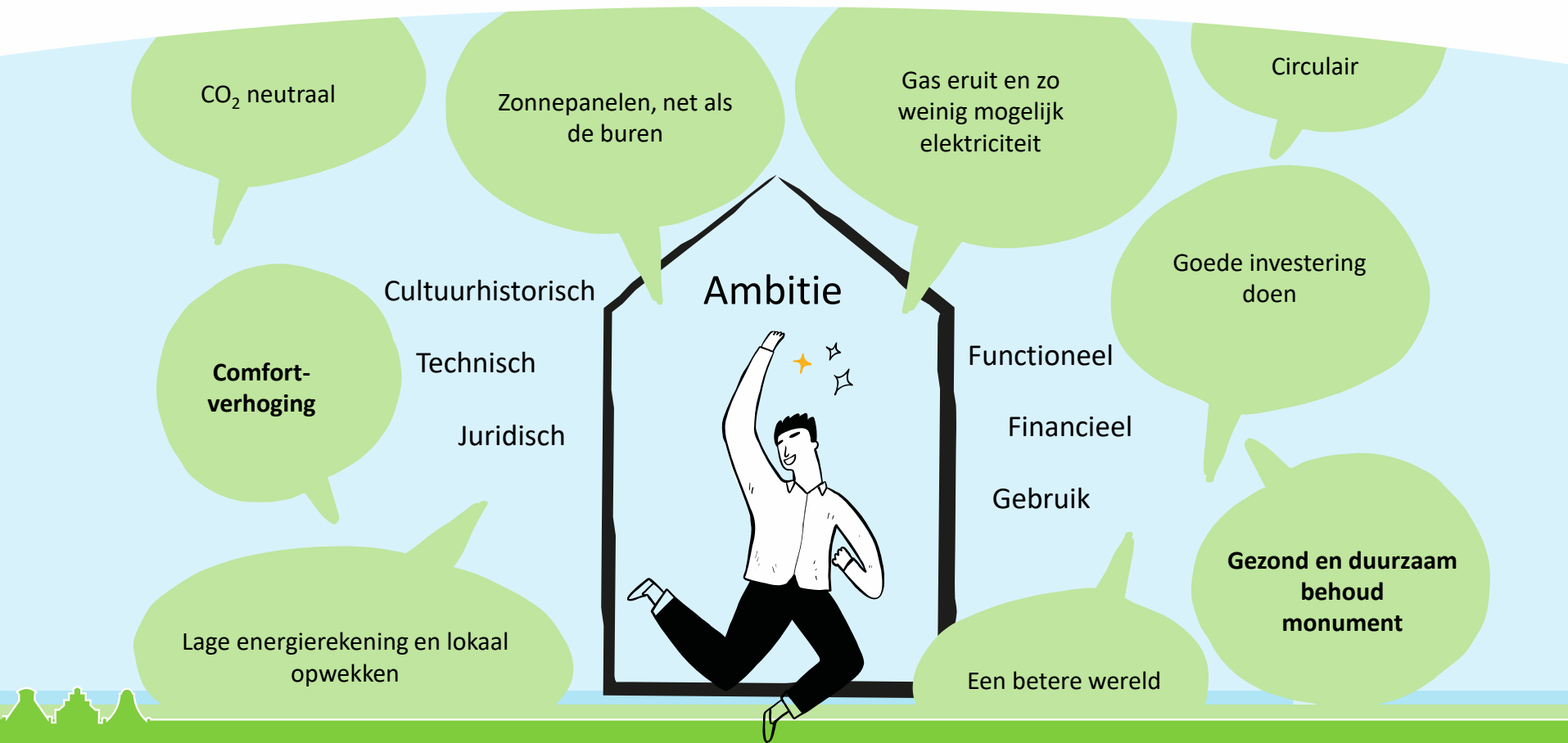
Startpunt voor verduurzamen

Startpunt voor verduurzamen

Startpunt voor verduurzamen

Startpunt voor verduurzamen

Bewoner

"Van welke maatregelen krijg ik geen spijt?"

"Een lagere energierekening graag. Maar is verduurzamen niet duur?"

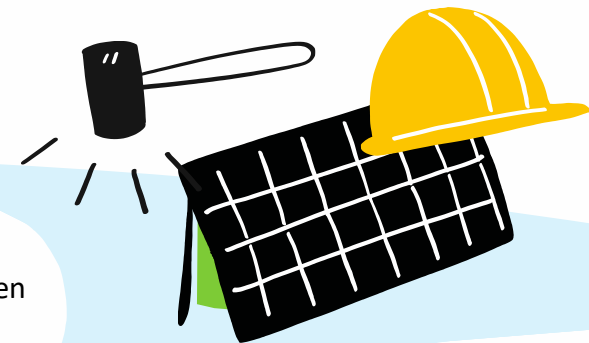
"CO2 neutraal? Energieneutraal? Circulair? Aardgasvrij? Wat een opties..."

"Wat kan ik zelf regelen, en wat moet via de gemeente?"

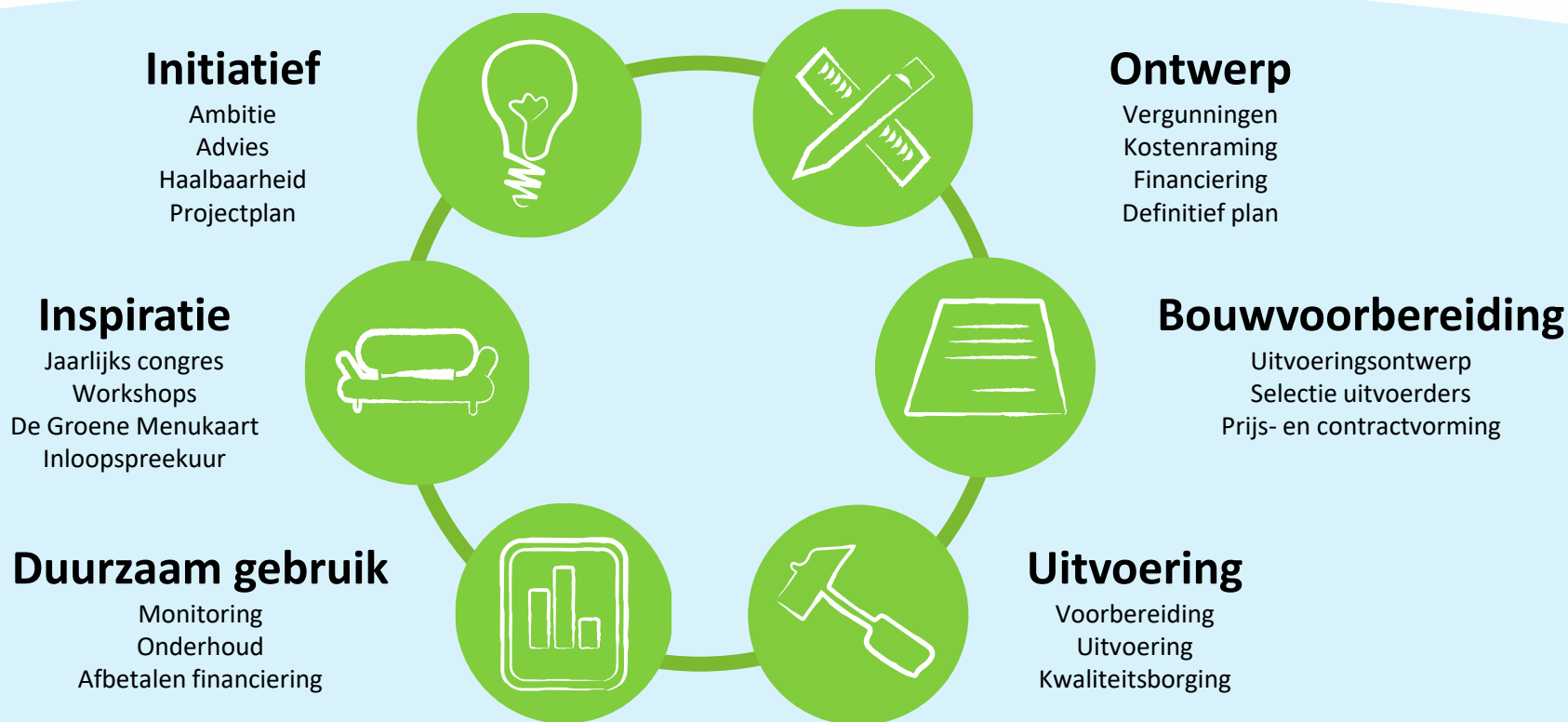
"Welke aanpassingen doet u aan het pand?"

"Hier heeft u inderdaad een vergunning voor nodig"

Gemeente ambtenaar

Duurzame routekaart

Integrale aanpak

Isolatie

Ventilatie

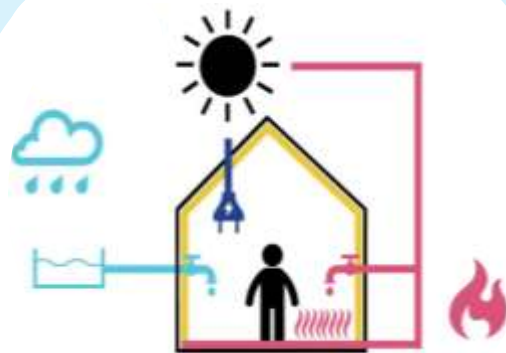
Warmte
& Koude

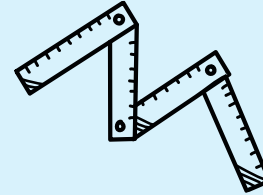
Elektriciteit

Water &
Groen

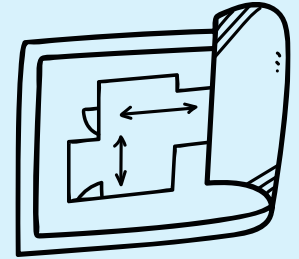

Haalbaarheid in balans

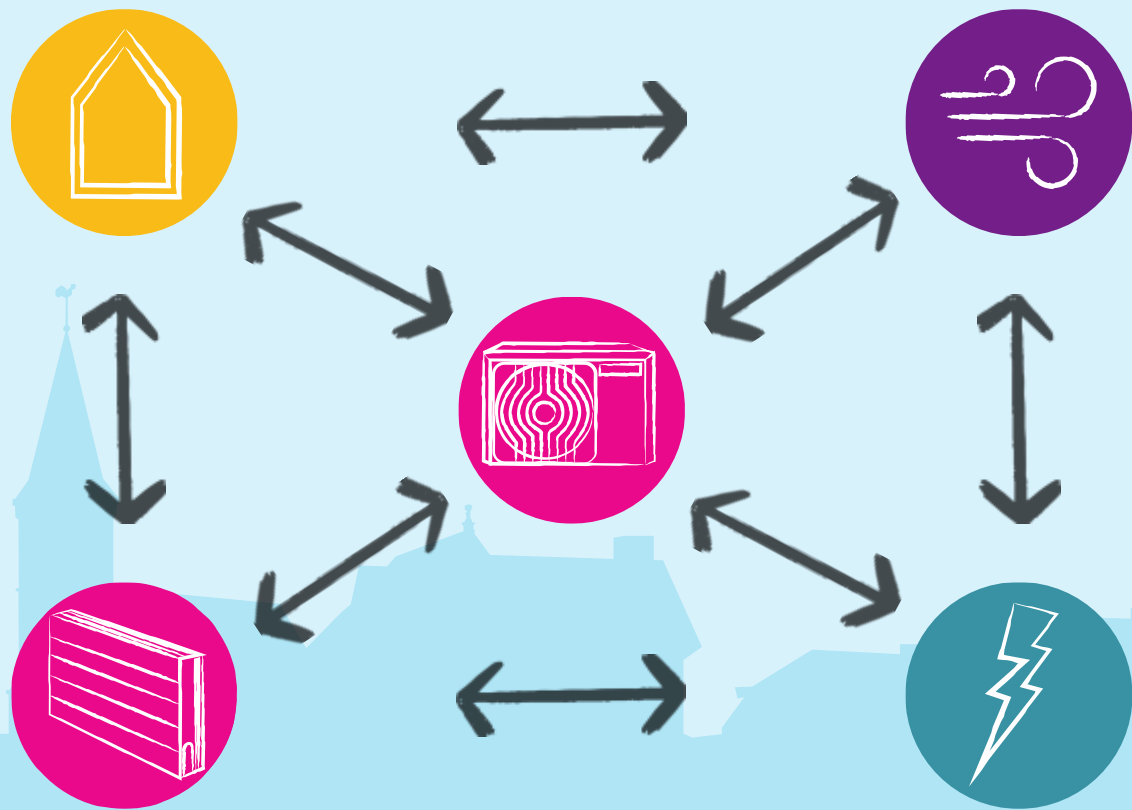
Technisch

Juridisch

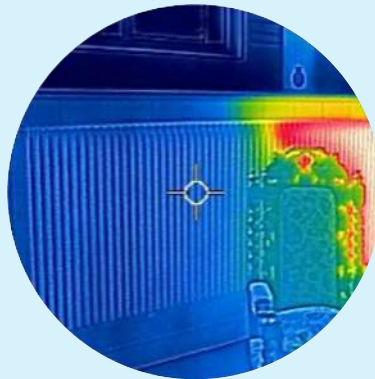
Financieel

Integrale aanpak

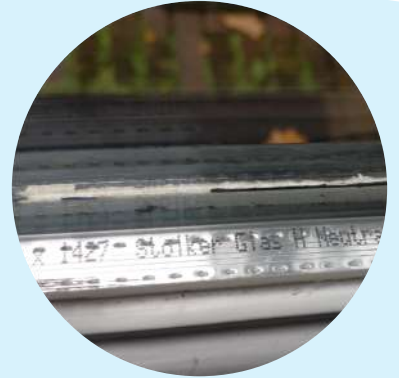
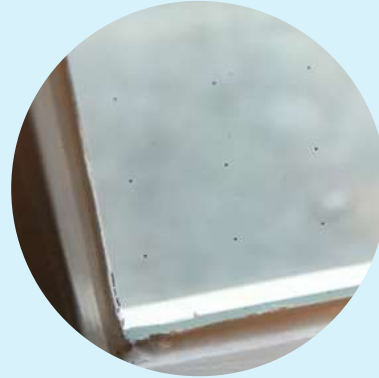
Het laaghangend fruit

- ✓ Meten is weten
- ✓ Apparatuur en verlichting vervangen
- ✓ Bewust stookgedrag
- ✓ Warmteverliezen reduceren
- ✓ Afgifte verbeteren

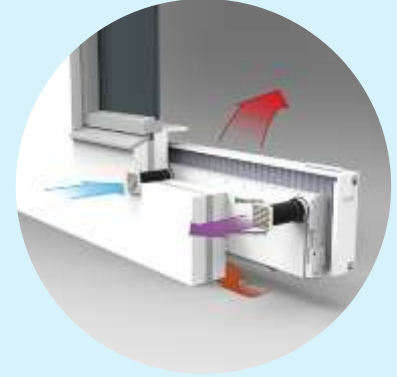
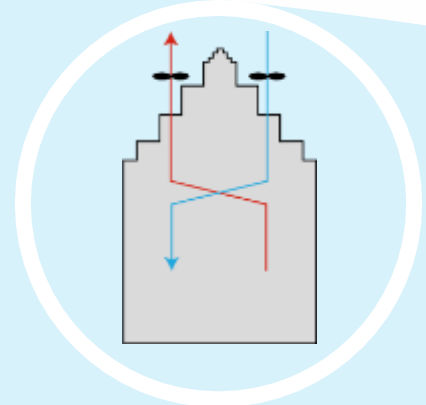
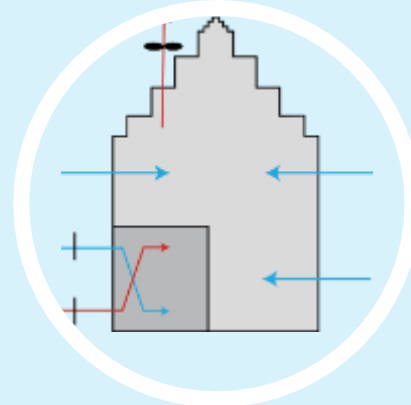
Raamisolatie

- ✓ Raamdetail
- ✓ Sponning
- ✓ Glastype
- ✓ Interieur vs. exterieur

Ventilatie

- ✓ Natuurlijke ventilatie
- ✓ Mechanische afvoer
- ✓ Balansventilatie
- ✓ Centraal vs. decentraal

Dakrenovatie

- ✓ Warmte stijgt op
- ✓ Onverwarmde zolder
- ✓ Dakranden en gootaansluitingen
- ✓ Interieur vs. exterieur

Koppelkansen onderhoud en verbouwingen

- ✓ Rigoreuzere isolatiekansen
- ✓ Voorbereiden
lagetemperatuur-
verwarming
- ✓ Balansventilatie met
warmteterugwinning

Warmteopwekking

- ✓ Warmtetransitievisie
 - ✓ Afgifte vs. isolatiestaat
 - ✓ Voorsorteren op laagtemperatuurverwarming
-
- ✓ Tips:
 - Ketel vervangen >15 jaar
 - Afgifte verbeteren
 - Slimme thermostaat
 - Doelgericht bijverwarmen

Praktijk-voorbeelden

Rijksmonument aardgasvrij

Situatie

- ✓ 15e eeuw
- ✓ Rijksmonument
- ✓ Tongewelf kelder
- ✓ Houten vloeren
- ✓ Massief steens
- ✓ Schuiframen enkelglas
- ✓ Beschoten dakkap
Natuurlijke toevoer,
mechanische afvoer
- ✓ Gasketel
- ✓ HT-radiatoren

Rijksmonument aardgasvrij

© Marcel Saris Fotografie

Rijksmonument stadswoning

Situatie

- ✓ 18e eeuw
- ✓ Rijksmonument
- ✓ Vloer op volle grond
- ✓ Houten verdiepingvloer
- ✓ Massief steens, kalk-zandsteen voorzetwanden
- ✓ Schuiframen enkelglas met voor- en achterzetramen
- ✓ Beschoten dakkap
- ✓ Natuurlijke toevoer, mechanische afvoer
- ✓ Gasketel
- ✓ HT-radiatoren

Rijksmonument stadswoning

Rijksmonument stadswoning

Advies

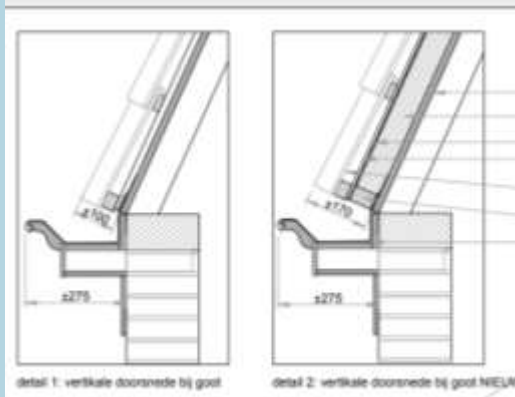
- ✓ Dakisolatie buitenzijde,
- ✓ Vacuümglas,
- ✓ Verwarming inregelen,
- ✓ Hybride warmtepomp,
- ✓ Vraaggestuurde ventilatie.

Rijksmonument stadswoning

Gepland

- ✓ Dakkap isolatie
- ✓ Vacuümglas
- ✓ Voorbereiding hybride WP

Aardgasvrije appartementen

Infrarood

Warmtepomp

Rijksmonument buitengebied

Situatie

- ✓ 18e eeuw
- ✓ Rijksmonument
- ✓ Vloer op volle grond
- ✓ Houten verdiepingsvloer
- ✓ Massief steens, voorgevel
stuc pleaser, deels
ongeïsoleerde
voorzetwanden
- ✓ Schuiframen enkelglas en
raamluiken
- ✓ Beschoten dakkap
Natuurlijke toevoer,
mechanische afvoer
- ✓ Gasketel
- ✓ HT-radiatoren

Rijksmonument buitengebied

Rijksmonument buitengebied

Uitgevoerd

- ✓ Raamluiken gebruiken
- ✓ Vlieringsisolatie
- ✓ Geïsoleerde voorzetwanden op de eerste verdieping
- ✓ Vacuümglas
- ✓ LT radiatoren
- ✓ Hybride warmtepomp
- ✓ Zonnepanelen op bijgebouw

Begane grond

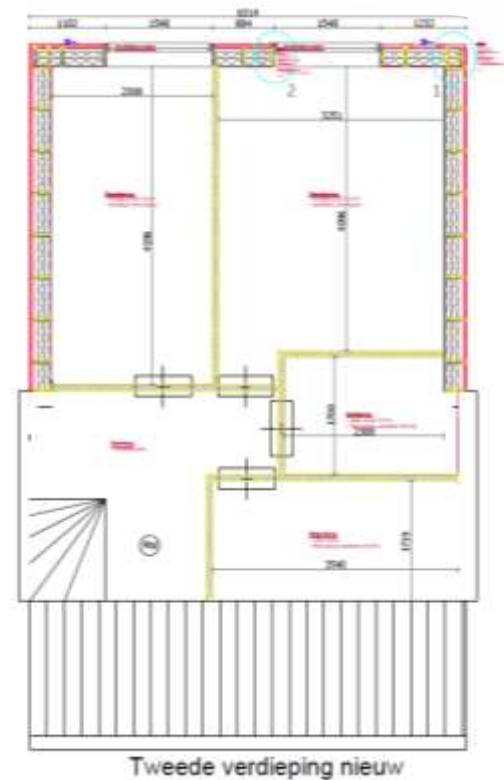

Eerste verdieping

Beschermd stadsgezicht

Situatie

- ✓ Jaren 30
- ✓ Beschermd stadsgezicht
- ✓ Houten vloeren
- ✓ Kruipruimte
- ✓ Spouwmuur
- ✓ Dun dubbelglas of enkelglas
- ✓ Natuurlijke ventilatie
- ✓ Ketel 2005
- ✓ HT-radiatoren

Uitgevoerd

-
- A detailed cross-section diagram of a new building, labeled 'Doorsnede nieuw' at the bottom. The diagram illustrates the building's structure, including the roof, walls, and floor, with various energy flows and components highlighted by colored circles and arrows. The roof is shown with a green layer and a blue layer, with a sun icon indicating solar radiation. The walls and floor are shown with insulation layers. A central heating system is depicted with a boiler and radiators. A large black arrow indicates the flow of energy from the boiler to the radiators. Dimensions are provided for the building's height and floor area. The diagram is set against a light blue background.

Zelf aan de slag!

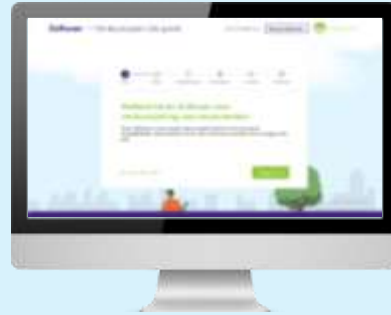
Tools voor kennisdeling

De **Groene** Menukaart

Toolbox
Duurzaamheid & ruimte

Zelfscan
Duurzaam Monument

Adviestool
Duurzaam monument

Database

Vragen?

Bedankt!

**“We zijn allemaal
Astronaut van ruimteschip Aarde!”**

Wubbo Ockels
Astronaut & Oprichter De Groene Grachten
(1946-2014)

